

Contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel Smeerolie
- 03 Overdenking Volle oliekruiden
- 04 Relaties De smeerolie voor een sterk huwelijk
- 06 Dialoog Kerst: een viering van Gods liefde en rechtvaardigheid
- 08 Edith De geur van olieverf
- 10 Bijbels gezien Vloerbare God?
- 12 Kerst De Messias: het gezalfde koningskind
- 15 Uit het verleden De olieman
- 16 Voedsel voor de geest Een druppeltje olie doet wonderen
- 18 Groeni Palmolie
- 20 ESDA Contactgegevens

Olie

Contact is een gratis uitgave van het Kerkenootschap der Zevende-dags Adventisten **ESDA-Instituut** Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide
 Tel: 030 - 6931509 | Email: esda@adventist.nl | Web: www.esda-online.nl | Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18

Woord van Hoop (ESDA België) Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel | Tel: 02-5113680 | ING Bank BE47 3100 1698 4180

Verantwoordelijke uitgever België Jeroen Tuinstra, Minimenstraat 61, 1000 Brussel **Hoofredacteur** Lydia Lijkendijk

Redactiesecretaris Joanne Balk-Geertlings **Redactie** Tom de Bruin, Reinder Bruinsma, Silbert Elizabeth, Bert Nab en Jeroen Tuinstra

Vaste medewerkers Edith Garms - gastschrijver, Marie Rahajaan - kunstsociologe en Glenn Ripassa - docent hbo **Vormgeving** Paul de Bruin

Foto omslag Afbeelding gegenereerd met AI **ISSN** 2542-548X **Druk** Van de Ridder - Nijkerk **Oplage** 2100 ex.

Als klimaatdrammer zou ik op deze plek het allerliefst een stukje tikken over de fossielebrandstofboeren. Die maar doorgaan met het uitputten van de aarde en het vervuilen van de omgeving. En hoe kwalijk dat is, want we hebben nu eenmaal geen reserve-aarde. Enfin, je kent het verhaal. Gelukkig hebben we een rubriek *Groen*, die het klimaat telkens op de agenda zet. Geef mij de gelegenheid zomaar wat te mijmeren over het thema Olie.

In het gehucht waar wij vroeger woonden, was het openbaar vervoer slecht geregeld. Als ik 's weekends met een zak wasgoed thuiskwam uit Leiden, waar ik studeerde, moest mijn vader mij ophalen van het treinstation. Kilometers verderop. Hoe klaar hij daar precies mee was, bleek op de dag dat ik mijn rijbewijs haalde. Hij kocht meteen een klein dieseltje voor me, waarmee ik naar believeen heen en weer kon tuffen. 'Tuffen' was wel het juiste woord; het ding ging 100, maximaal. Van mijn riante studiebeurs, die had je toen nog, betaalde ik elke maand een bedragje af aan mijn vader.

Het kleine rode autootje moest natuurlijk wel volgetankt worden. In het dorp was een witte pomp. Mevrouw Stegeman bediende daar de slangen. Voor een liter dieselolie betaalde ik rond de 45 cent. Guldens. Echt, ik lieg niet. Elke keer als ik mijn autootje aan het infuus kwam leggen bij mevrouw Stegeman, zei ze: 'Dat spul, dat stinkt zo hè!' Dat deed het inderdaad. En dat nam alleen maar toe. Tegen de tijd dat mijn autootje op z'n laatste beentjes liep, kwam er zwarte walm uit. Je zou het niet meer durven: een dieseltje kopen. Ik weet heus wel, nu ik in een deugauto rijd, dat mijn dieseltje en zijn latere opvolgers nu waarschijnlijk nog ergens rondrijden in Oost-

Europa. En dat het milieu er per saldo echt niet op vooruit is gegaan nu de oliedampen elders in de wereld in de lucht komen.

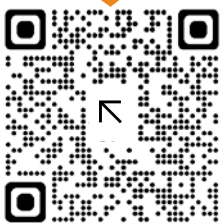
Er zijn ook oliedampen die je met goed fatsoen nog wél uit kunt stoten. Olijfoliedampen, bijvoorbeeld. Mijn moeder zaliger smeerde zich ermee in als ze in de zon ging liggen. Bij ons in de tuin rook het de hele zomer daarom alsof er een stoofpotje aan het sudderen was.

En er is damploze olie waar je als mens niet zonder kunt: WD40, bedoeld voor alles wat vastzit en los moet. Aangevuld in de gereedschapskist met een rolletje duct tape, bedoeld voor alles wat loszit en vast moet, heb je alles bij de hand wat je nodig hebt in een huishouden. Of op een zeilboot. Of in het leven in het algemeen.

Over andere aspecten van olie kun je lezen in dit nummer van *Contact*. Dat het smeerolie voor je brein mag zijn, en tot denken mag aanzetten. Mooi werk, voor ergens in de winter.

We zien je weer in het nieuwe jaar!

Scan mij

Giften

Contact wordt gerealiseerd mede dankzij jouw giften. Scan de QR-code hiernaast met je mobiel of tablet om je donatie voor *Contact* te geven aan Stichting ESDA-Instituut.

Deze QR-code is tot 5 april 2025 geldig.

Volle **olie**kruiken

Joanne Balk

Je hebt van die mensen die van niets iets kunnen maken. Komt er rond etenstijd onverwacht bezoek: geen probleem. Wat hebben we in huis? Wat kunnen we ermee? En in no-time staat er een heerlijke maaltijd op tafel.

Zo'n type ben ik absoluut niet. Ik vind visite die mee-eet reuze gezellig, maar ik wil het graag van tevoren weten. Dan kan ik rekening houden met wat ik denk dat ze lekker vinden en daar mijn inkopen op doen. Zo krijgen zij iets wat ze lusten, en heb ik geen stress om last-minute iets te moeten bedenken. Waarbij ik dan natuurlijk ook nog misgrijp omdat ik lang niet alles standaard in huis heb.

Stromende olie

Ik kan me de paniek van de weduwe uit 2 Koningen 4 heel goed indenken. Ze voelt de bui al hangen. Er zijn schuldeisers, en als die bij haar op de stoep staan, is dat niet om gezellig mee te eten. Dit is geen kwestie van misgrijpen. De schuldeisers willen geld zien. Dat heeft ze niet en het zal er ook niet snel komen. Ze is weduwe en de schulden zijn opgelopen. Het enige wat ze heeft, zijn haar twee kinderen en een kruikje olie, zo blijkt. Die olie, dat zal wel, maar de twee kinderen zijn natuurlijk potentiële harde werkers in de ogen van de schuldeisers. En met die gedachte gaat ze in haar wanhoop naar de profeet Elisa en vraagt hem om hulp. Elisa verwijt haar niks, maar vraagt haar wat ze nog wél heeft waar ze iets mee zou kunnen. Dan komt het kruikje olie in beeld. Niet dat daar heel veel in zat. Maar het was iets van waarde. 'Verkoop dat dan', zegt Elisa. En hij geeft haar de tip om lege vaten bij de buren te vragen om de olie daarin over te gieten. Daar geschiedde het wonder. Zolang ze lege vaten had, was er olie. Maar toen de lege vaten op waren, was er ook geen olie meer om uit te gieten. Zo kwam de weduwe van

haar schulden af, behield ze haar beide kinderen bij haar in huis en konden ze leven van de opbrengst van de verkochte olie.

Lege vaten

Een interessant detail is dat de vaten leeg moesten zijn. Wij zijn vaak vervuld met vooroordelen. Niet meer leeg, blanco, als iemand onze aandacht vraagt. We hebben al een mening en luisteren niet altijd neutraal naar de ander. Daardoor krijgt die ander niet altijd wat nodig is. In de Bijbel is olie ook wel een symbool voor de heilige Geest. Net als bij olie in de lege vaten kan Gods Geest het

God *vult* onze leegte

beste in ons doorstromen als we daar ruimte voor hebben. God toelaten zonder vooroordelen. Ruimte voor Hem maken in ons leven. God luistert naar ons als we om zijn hulp vragen. Hij bevrijdt ons van onze schulden. Waardoor de zonde niet meer tussen Hem en mij in staat. Bovendien vult Hij mij met zijn Geest. Daar kan ik op verder leven. Dat geeft mij kracht en hoop voor nu en de toekomst.

Olie verversen

Maar soms weten we het wel, en raken we tóch in paniek. Óók als we nog olie in huis hebben. Óók als we gelovige christenen zijn. Dan is olie verversen vaak de oplossing. Nieuwe focus op God. Hulp zoeken bij Hem. Opnieuw de Bijbel lezen. Verse olie in onze kruiken. Het geeft ons opnieuw toekomstperspectief. God vult onze leegte met zijn Geest en helpt ons vooruit. Wij hoeven Hem alleen maar te vertrouwen en Hij doet het wonder geschieden.

Fotos lieflesjes:
Didecs/Yeti studio/
New Africa/NIKCOA/
Shutterstock.com

De smeerolie voor een sterk huwelijk

Glenn Ripassa

Een echtpaar in onze kerk is zeventig jaar getrouwd. Ze hebben heel wat meegemaakt samen. Het was niet altijd eenvoudig om hun leven geheel aan Christus te geven. Maar door het wel te doen, hebben zij heel mooie ervaringen met hun Heer meegemaakt. Als je met hen praat, weten zij altijd te vertellen wat de Heer voor hen gedaan heeft en nog steeds doet.

Fotos: Ljupco Smokovski/
Studio/Shutterstock.com

Zeventig jaar samen: wat maakt dat je zolang in liefde bij elkaar blijft? In een wereld waarin afleidingen en uitdagingen op de loer liggen, is het belangrijk om als echtpaar bewust samen te blijven groeien.

God als fundament en middelpunt

Het eerste en belangrijkste punt voor een sterke relatie, is dat God het fundament van je huwelijk is. Als je geloof in Jezus Christus centraal staat, helpt dit om samen naar dezelfde doelen te streven en jezelf toe te wijden aan de waarden die God belangrijk vindt. In Prediker 4:12 staat: 'Een koord dat uit drie strengen is gevlochten, is niet snel stuk te trekken.'

Deze tekst wijst erop dat een huwelijk sterker is als het gevlochten is met een derde 'streng': God. Dit kun je doen door elke ochtend samen te bidden en de dag ook gezamenlijk in gebed af te sluiten. Door dit te doen, leg je zowel jouw behoeften en vragen als die van je partner bij God neer en zoek je samen naar zijn leiding. En mochten er zich relatieproblemen voordoen, dan spreek je er samen over met de Heer.

Samen tijd doorbrengen in de Bijbel

De Bijbel biedt richtlijnen en voorbeelden die ons helpen om met elkaar om te gaan zoals God dat bedoeld heeft. Psalm 119:105 zegt: 'Uw woord is een lamp voor mijn voet, een licht op mijn pad.'

Door samen het Woord van God te lezen, ontdek je wat Gods bedoeling is met jullie leven. Je kunt ook samen kijken, als je niet zo'n lezer bent, naar christelijke lezingen die op internet te vinden zijn. Spreek samen af om één keer per week een Bijbelstudie te doen, of zelfs dagelijks een kort moment van Bijbellezing te hebben. Je kunt hierbij denken aan het lezen van verhalen over relaties en over Gods liefde en trouw, zoals het verhaal van Ruth en Boaz (Ruth 2-4), of het Hooglied dat de liefde tussen man en vrouw prachtig beschrijft.

Elkaar vergeven en geduld met elkaar hebben

Geen enkel huwelijk is perfect, en er zullen altijd momenten zijn waarop geduld en vergeving noodzakelijk zijn. In 1 Korintiërs 13:4-7 staat een prachtige beschrijving van liefde: 'De liefde is geduldig en vol goedheid. De liefde kent geen afgunst, geen ijdel vertoon en geen zelfgenoegzaamheid. Ze is niet grof en niet zelfzuchtig, ze laat zich niet boos maken en rekent het kwaad niet aan, ze verheugt zich niet over het onrecht maar vindt vreugde in de waarheid. Alles verdraagt ze, alles gelooft ze, alles hoopt ze, in alles volhardt ze.'

Liefde in een huwelijk vraagt om een houding van nederigheid en bereidheid om fouten te vergeven. Geduld hebben met elkaars tekortkomingen, en snel zijn om te vergeven, helpt om niet uit elkaar te groeien,

*Door ons eigenbelang
opzij te zetten en elkaar
te **dienen**, weerspiegelen
we Jezus' liefde*

maar juist dichter bij elkaar te komen. Probeer bijvoorbeeld bij onenigheden niet alleen te denken aan jouw gelijk, maar vraag jezelf af wat het beste is voor je relatie. Door te bidden voor wijsheid en geduld, kun je elkaar helpen om tot verzoening te komen en je boosheid los te laten.

Dienen in plaats van verwachten

In Johannes 13:14-15 zegt Jezus: 'Als Ik, jullie Heer en jullie meester, je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen. Ik heb een voorbeeld gegeven; wat Ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.'

Jezus toont ons het belang van dienen. Door ons eigenbelang opzij te zetten en elkaar te dienen, weerspiegelen we zijn liefde. Dit betekent niet dat één persoon zichzelf altijd moet wegcijferen, maar dat er een balans is waarin beide partners oog hebben voor elkaars behoeften en verlangens. Een praktisch voorbeeld kan zijn om kleine dingen te doen waarvan je weet dat ze je partner gelukkig maken.

Blijven investeren in elkaars hart

In Spreuken 4:23 staat: 'Van alles waarover je waakt, waak vooral over je hart, het is de bron van je leven.'

Net zoals het belangrijk is om je eigen hart te beschermen, is het essentieel om in het hart van je partner te blijven investeren. Door regelmatig tijd door te brengen en gesprekken te voeren over wat er in je partner leeft,

zorg je ervoor dat er geen afstand ontstaat. Ga regelmatig samen uit, neem de tijd om te vragen hoe het echt met de ander gaat, en wees je bewust van elkaars gevoelens. Wanneer God het middelpunt is, ontstaat er een verbinding die niet snel zal breken en die bestand is tegen de moeilijkheden van het leven.

Kerst: *een viering* van **Gods liefde** en rechtvaardigheid

Silbert Elizabeth

In 1 Johannes 4:8 staat een eenvoudige, maar krachtige waarheid: 'God is liefde.' Deze woorden vormen de kern van het christelijk geloof. Gods liefde is niet slechts een eigenschap, het is zijn wezen. Alles wat Hij doet, wordt door deze liefde geleid. Deze liefde is echter geen passieve emotie; ze is nauw verbonden met rechtvaardigheid. Dat komt duidelijk naar voren in het kerstverhaal.

Kerst toont Gods grootste daad van liefde: Hij stuurde zijn Zoon naar de wereld om de mensen te redden. De geboorte van Jezus in Betlehem symboliseert Gods liefde die iedereen bereikt, ongeacht wie je bent. Johannes 3:16 zegt: 'Want God had de wereld zo lief dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.' Jezus' komst is een geschenk van liefde en benadrukt dat Gods liefde er voor iedereen is, ook voor wie zich onwaardig voelt.

Gods liefde staat centraal

Liefde en rechtvaardigheid gaan samen

Gods liefde staat centraal, maar gaat hand in hand met rechtvaardigheid. Zoals Psalm 89:15 zegt: 'Uw troon rust op recht en gerechtigheid, liefde en trouw staan in uw dienst.' Dit laat zien dat Gods liefde niet losstaat van rechtvaardigheid. Jezus' geboorte vond plaats in een wereld vol onrecht en lijden. God koos ervoor om niet van een afstand toe te kijken, maar greep in door zijn Zoon te sturen. Deze daad van liefde was ook een daad van rechtvaardigheid: Jezus kwam om het kwaad te overwinnen en de gevolgen van zonde weg te nemen.

De betekenis van Gods liefde voor ons

Deze verbinding tussen liefde en rechtvaardigheid toont wat Gods liefde voor ons persoonlijk betekent. Kerst herinnert ons

eraan dat Jezus niet alleen kwam om ons te redden, maar ook om ons te laten zien hoe we anderen kunnen liefhebben. In 1 Johannes 4:19 lezen we: 'Wij hebben lief omdat God ons eerst heeft liefgehad.' Gods liefde vraagt een reactie van ons; we worden uitgenodigd om zijn liefde door te geven door ook anderen lief te hebben en rechtvaardigheid na te streven. In een wereld vol onrecht worden we opgeroepen om op te komen voor de zwakken en tegen het kwaad in te gaan.

Kerst: een oproep tot liefde en rechtvaardigheid

Kerst is een tijd van vreugde, maar ook een moment om stil te staan bij onze verantwoordelijkheid. Net zoals God zich bekommert om de mensen die lijden, worden wij geroepen om dat ook te doen. Liefde zonder daden schiet tekort; we worden aangespoord om in actie te komen en rechtvaardigheid na te streven, zowel dichtbij als ver weg. Het beeld van Jezus' geboorte in een stal herinnert ons eraan dat vreugde en verlossing samengaan met gerechtigheid. Zijn komst op aarde opende de weg naar vergeving en genezing, en wij zijn geroepen om dit voorbeeld te volgen.

De boodschap van Kerst is meer dan het vieren van Jezus' geboorte. Het is een oproep om lief te hebben zonder voorwaarden, zoals God ons liefheeft. Echte liefde gaat altijd samen met rechtvaardigheid. Als we Gods liefde echt begrijpen, kunnen we een verschil maken in de wereld om ons heen.

Dialoog

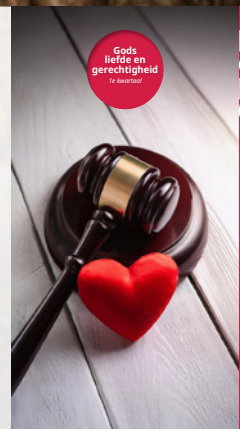
Dit kwartaal bestuderen we in de sabbatschool het thema: **'Gods liefde en gerechtigheid.'** Ik wens je veel zegen bij de bestudering van Gods Woord.

Dialoog is een halfjaarlijkse uitgave van de Adventkerk. Bestel *Dialoog* via:
www.servicecentrum-adventist.nl.
Prijs excl. verzendkosten € 17,50.

Gods
liefde en
gerechtigheid
te bestuderen

2025

SABBAAT LEREN EN LEREN

Gert-Jan van Vliet/Shutterstock.com

De geur van Edith Garms olieverf

In het stille bos in de Achterhoek, omgeving Winterswijk, hoor ik vrijwel alleen het geluid van steentjes die onder mijn fietsband vandaan springen. Het is een stralende maandagmorgen, zo'n tien jaar geleden, wanneer ik met de fiets onderweg ben. Vanuit het bos kom ik in wat opener gebied met boerderijen en korenvelden en geniet volop.

Mijn aandacht wordt getrokken door een boerderij waar de vlag uithangt en nieuwsgierig ga ik daar even kijken. Het blijkt te gaan om een soort 'opentuinengebeuren' en ik loop het erf op: op dit vroege maandagmorgenuur ben ik de enige bezoeker. Ik bewonder de prachtige moestuin en de siertuin en kijk mijn ogen uit.

Grote verrassing

Op een gegeven moment komt de bewoonster naar buiten en we raken aan de praat. Vol trots vertel ik dat ik in Winterswijk geboren ben en daar de eerste tien jaar van mijn leven heb doorgebracht. Het wonderlijke gebeurt dat wij – al pratende – elkaar herkennen! In de 50'er jaren zaten we samen op

de Julianaschool. Ze gaat even naar binnen en toont me dan haar poëziealbum met de bladzijde waar ik ooit een vroom versje geschreven heb voor mijn schoolvriendin Roelien. Dat ik zo onverwachts op deze heerlijke maandagmorgen mijn kinderlijk gekrabbel zou zien in haar album, is een grote verrassing en raakt me diep.

Hoofd in de wolken

Er komen een paar herinneringen aan onze kinderjaren bovendrijven. Roelien vraagt: 'Had jouw zus niet een hele bos krullen?' En: 'Schilderde jouw moeder?' Met die laatste vraag maakt mijn hart een vreugdesprongetje. Roelien moet mijn moeder achter haar schildersezels met penseel en palet in de hand gezien hebben: een beeld dat haar kennelijk altijd is bijgebleven. Na een hartelijk afscheid stap ik weer op de fiets. Wegschietende steentjes hoor ik niet meer, want ik ben met mijn hoofd in de wolken.

Mijn moeder (1919-2006) was vóór de oorlog studente aan de kunstacademie in Den Haag. Zo kon ze prachtige portretten tekenen en schilderen: dat was haar specialiteit. Ze is haar hele leven blijven schilderen en moeder achter de schildersezels was voor ons een vertrouwd beeld. Op haar palet was ze dan soms bezig de verf te mengen tot ze de juiste kleur verkregen had. De geur van de olieverf herinner ik me nog goed.

© Foto: Edith Garms

Protasov AN/Shutterstock.com

Onovertroffen kunstschilder

God is eigenlijk ook een geweldige en onovertroffen kunstschilder; alleen schildert Hij niet met verf op een doek. Nee, Hij strooit zijn prachtige veelkleurigheid rond in het universum, dat Hij versiert met adembenemende nevels en gaswolken. Hij verheugt ons hart met de kleuren van het Noorderlicht en de regenboog. Louis Armstrong zong er al over: *'The colors of the rainbow, so pretty in the sky ...'*. En wie wordt nooit eens betoverd door een magische avondhemel of de kleurige wolkjes, die de dageraad aankondigen? Gods kunstwerken zijn nooit statisch; altijd is er beweging, verandert het licht; soms is er ook het geluid van wind en water of een stilte, die toch tot ons spreekt.

Gods veelkleurige wijsheid

Hoe kijken wij naar de werken van Gods hand? Hoe keek Abram op naar de nachtelijke hemel toen God hem mee naar buiten nam en hem uitdaagde de sterren te tellen?

Begon hij toen gehoorzaam de sterren te tellen en dat was dat? Met alleen het observeren van platte feiten komen we niet verder; we moeten al onze zintuigen, hart en ziel, inzetten zodat we zicht krijgen op wat God

God strooit zijn prachtige veelkleurigheid rond in het universum

ons wil zeggen. In Abrams geval was dat de boodschap dat zijn nageslacht zo talrijk zou worden als er sterren aan de hemel zijn. Gaande op zijn weg komen we Gods veelkleurige wijsheid op het spoor en vinden we vreugde, vrede en schoonheid.

'Ontroerd kijkt Noach naar omhoog en ziet de eerste regenboog, een teken in de wolken: God zegent alle volken.'

Uit lied 163a van het Liedboek voor de Kerken.

Malysh A/
Shutterstock.com

Vloeibare God?

Bert Nab

10

bijbels gezien

'De geest van God, de HEER, rust op mij, want de HEER heeft mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft Hij mij gezonden, om aan verslagen harten hoop te bieden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan geketenden hun bevrijding ... (Jesaja 61:1).

Jesaja is een profeet van God. Hij is zelfs één van de grote profeten. Niet alleen heeft hij een lang boek geschreven, hij heeft ook lange tijd als profeet voor God gewerkt, waarschijnlijk meer dan vijftig jaar. In die jaren heeft hij van alles meegemaakt en het gaat vaak allemaal niet zo lekker met dat volk van God. Zonde is een grote boosdoener, het sluit de mensen van God af. Israël is in de tijd van Jesaja schuldig aan vele overtredingen. Zowel geestelijke als burgerlijke leiders begaan fouten. Het volk gaat achter vreemde

goden aan en geeft zich over aan seksuele uitspattingen en zelfs het offeren van kinderen. De geboden van God worden slechts schijnbaar in acht genomen. Eigenlijk is de samenleving behoorlijk rot. Er is geen plaats meer voor recht en waarheid. Met andere woorden: het volk doet precies het tegenovergestelde van wat God van hen vraagt. In de afgodendienst van de heidense cultus was prostitutie een veelvoorkomend verschijnsel. In Jesaja 57:5-8 wordt het volk zelf met een prostituee vergeleken.

Ommekeer

Maar dan komt er een ommekeer in de boodschap van Jesaja. Er is een enorme kloof ontstaan tussen de schande van Israël en haar glorie. God komt daar tussenin staan als wreker en bevrijder. Hoofdstuk 60 laat zien hoe die verandering plaatsvindt. Jesaja gebruikt er woorden voor die wij ook kennen: macht, rijkdom, invloed. Waar het op neer komt, is dat God weer met het volk meetrekt en onmiddellijk treden er veranderingen op. In plaats van ramspoed volgen er weer zegeningen, wanhoop verandert in hoop en er is weer uitzicht op een goede toekomst.

God is een God van het *delen*

Maar die nieuwe toekomst vol zegen is niet alleen voor eigen gebruik, daar moet ook iets mee gebeuren voor anderen. God is een God van het delen. Niet alleen Israël mag profiteren van zijn aanwezigheid en zegeningen, maar ook de volken eromheen, de vreemdelingen in het land, weduwen, wezen, arme mensen; allemaal mogen ze meedelen in de hoop en het ontvangen van goed nieuws.

Symbool

Deze **Contact** gaat over olie. De tekst in Jesaja 61 spreekt over de Geest van de HEER die op de profeet rust, omdat hij gezalfd is. Zit de Geest dan in de olie? Is God vloeibaar? Eerder moeten we denken aan een symbool. De profeet wordt gezalfd en wordt op die manier een werktuig in dienst van God. Het is een mooi symbool dat door God gebruikt wordt om zijn zegen en aanwezigheid in het leven van iemand uit te drukken. Mensen met speciale taken werden daarvoor vaak gezalfd in bijbelse tijden.

Wanhoop verandert in *hoop*

De tekst uit Jesaja is ook nog in een ander opzicht interessant. Want in Lucas 4 betreft Jezus deze tekst op zichzelf door hem eerst voor te lezen en vervolgens te vermelden dat de tekst in Hem in vervulling is gegaan. Jezus Christus is de belichaming van wat Jesaja al aankondigde. Gods zegen is gekomen voor alle mensen. Jezus kwam met goed nieuws, handelde in het belang van minderbedeelden en zieken en bracht bevrijding van zonden. En Hij bracht de zekere hoop op een nieuwe toekomst bij en met Hem. Hij is de ultieme gezalfde.

De Messias: het gezalfde koningskind

Reinder Bruinsma

12

kerst

Dit nummer van Contact heeft 'olie' als thema. Alle artikelen zijn daar op de een of andere manier op geënt. Maar het verschijnt in de kersttijd, en ik werd aangewezen om in mijn bijdrage het olie-thema te koppelen aan het kerstgebeuren; het feest van de geboorte van Jezus.

Toen ik erover nadacht hoe ik dat zou aanpakken, herinnerde ik mij het kleine groepje magiërs 'uit het Oosten'. Dat kort na de geboorte van Jezus via Jeruzalem naar Betlehem reisde om de nieuwgeborene te aanbidden. Bij hun kraambezoek openden zij de kistjes met kostbaarheden die zij bij zich hadden, om de inhoud daarvan aan moeder Maria te geven. We weten niet uit hoeveel personen de delegatie van magiërs bestond, maar omdat er in het Matteüs-evangelie sprake is van *drie* soorten geschenken: goud, wierook

en mirre (Matteüs 2:11), wordt in de latere traditie steeds gesproken over de '*drie wijzen*', en staat in de kerkelijke kalender de zesde januari geboekstaafd als het *drie*-koningenfeest.

Ik wist wel wat van goud en wierook, maar moest even checken wat mirre nu precies is. *Wikipedia* bracht zoals gewoonlijk uitkomst: Mirre is een soort gomhars die in het Midden-Oosten gewonnen wordt uit een droge woestijnplant. Door stoomdestillatie verkrijgt men een dikke, lichtgele olie, 'met een warme,

kruidige, zoete en enigszins rokerige geur'. Goed om te weten, maar was dit het beste verband dat ik kon leggen tussen olie en het kerstverhaal? Ik besloot wat verder te graven.

Zalving

In het Oude Testament vinden we het recept voor de heilige olie die bij inwijding van het heiligdom moest worden gebruikt. Mirre en olijfolie waren daarbij belangrijke ingrediënten (Exodus 30:22-25). Het zalven met dit soort olie werd en wordt op allerlei manieren toegepast. De apostel Jakobus roept gelovige mensen op om bij ernstige ziekte om zalving te vragen (Jakobus 5:14). In sommige protestantse kerken, waaronder de Adventkerk, is

ziekenzalving nog steeds in gebruik. In de Rooms-Katholieke kerk speelt bij een aantal sacrale handelingen gewijde olie ook nog steeds een belangrijke rol.

In bijbelse tijden werden door God geroepen leiders met olie gezalfd. Dat betrof priesters en profeten, maar ook koningen. Samuel kreeg de opdracht om naar Betlehem te gaan en daar de jongste zoon van Isaï, David, tot nieuwe koning te zalven, zie 1 Samuel 16. Elisa werd er door de Heer met een kruikje met olie op uitgestuurd om Jehu tot koning te zalven, vertelt 2 Koningen 9:1-3. En er zijn ook andere voorbeelden van zalving, maar er is één 'gezalvde' die ver boven alle andere

gezalften uitsteekt. Dat is de Messias, bij wiens geboorte we elk jaar weer tijdens de kerstperiode in het bijzonder stilstaan.

Hoge roeping

Het woord Messias is afgeleid van het Hebreeuwse woord *masjich* dat 'gezalft' betekent. De Griekse vertaling ervan is *Christos*. Dat verklaart waarom we Jezus zowel met Messias als met Christus aanspreken. In het geval van Jezus moeten we het begrip 'zalving' symbolisch uitleggen. Het wijst op de hoge roeping die Jezus Christus als de Verlosser van het mensdom op zich nam. Toen Jezus

Als de Gezalftde is Jezus de hoogste Heer en Koning

in Nazaret, aan het begin van zijn openbaar optreden, het woord nam, vertelde Hij de aanwezigen: 'De Geest des Heren is op Mij, daarom, dat Hij Mij *gezalft* heeft, om aan armen het evangelie te brengen; en Hij heeft Mij gezonden om aan gevangenen loslating te verkondigen en aan blinden het gezicht, om verbrokenen heen te zenden in vrijheid, om te verkondigen het aangename jaar des Heren' (Lucas 4:18-19, NBG 1951).

Jezus was, en is, op twee manieren de Gezalftde. De schrijver van het Bijbelboek Hebréeën benadrukte de priesterlijke rol van Jezus. Hij is de gezalftde Hogepriester, de

Middelaar, tussen God en ons. Maar Hij is ook de gezalftde Koning: Jezus kreeg de goddelijke volmacht om als Koning te heersen over het hemels koninkrijk.

De gezalftde Koning

De magiërs uit het Oosten kwamen met kostbare geschenken naar Betlehem, omdat zij hadden begrepen dat daar een koningskind was geboren. Herodes, die op dat moment als Romeinse zetbaas de 'koning' van de Joden was, raakte in opperste paniek toen hij over de missie van 'de wijzen' hoorde. Hij besloot zekerheidshalve alle pasgeboren kinderen in Betlehem om te brengen. Maar met al zijn meedogenloze wreedheid kon Herodes Gods verlossingsplan niet torpederen. Veertig dagen na de geboorte van Jezus kon de oude Simeon in de tempel vol blijdschap getuigen dat hij de 'Messias van de Heer' in zijn armen had gehouden (Lucas 2:25-35).

Het koningschap van het gezalftde Koningskind, dat ruim tweeduizend jaar geleden in de voerbak in Betlehem lag, is niet van deze wereld. Het is van een koning die op een ezelin in alle nederigheid Jeruzalem binnenreed (Matteüs 21:1-9). Maar die koning zal eenmaal in volle glorie het eeuwig koningschap over alles wat bestaat van zijn goddelijke Vader in ontvangst nemen. Als de Gezalftde is Hij 'de hoogste Heer en Koning' (1 Timoteüs 6:15). Dat is en blijft een essentieel element van de kerstboodschap.

De olieman

Reinder Bruinsma

In 1906 verscheen het beroemde boek van Louis Couperus *Van Oude Mensen, de Dingen die Voorbijgaan*. Die titel roept bij mij allerlei associaties op. Oude Mensen gaan inderdaad voorbij. Na verloop van tijd is hun bestaan ten einde en leven ze alleen nog voort in onze herinnering. Maar niet alleen mensen, ook allerlei dingen om ons heen en elementen van onze maatschappij, gaan voorbij. Denk bijvoorbeeld aan de talloze beroepen die zijn verdwenen.

Er komen voortdurend nieuwe beroepen bij, heel vaak met Engelse namen. Ik zag onlangs een advertentie waarin dronepiloten werden gevraagd. Een andere waarin men op zoek was naar een podcast editor. En weer een andere waarop 3D-printerspecialisten konden reageren. Maar er komen niet alleen nieuwe beroepen bij. In Zuid-Limburg zijn geen kolenmijnen meer waarin kompels nodig zijn. Videotheek-medewerkers hebben al lang naar een andere baan uitgekeken. Ziekenfondsbodes, schillenboeren en letterzetters zijn de weg gegaan van trekschuitjagers en lantaarnaanstekers.

Ook de olieman ging voorbij

Een van de dingen die voorbij zijn gegaan was de regelmatige verschijning van de olieman. Ook toen de olielamp vrijwel overal was vervangen door elektrische verlichting, was voor veel huisvrouwen het drie- of vierpits-oliestel nog steeds een niet weg te denken attribuut in de keuken. En lange tijd waren oliekachels nog vaak de enige bron van verwarming of in gebruik voor bijverwarming als

God blijft altijd

het extra koud was. De olieman deed zijn ronde om de petroleumkannen van zijn klanten te vullen. Ik weet niet precies wanneer de olieman definitief uit het straatbeeld verdween, maar hij behoort al geruime tijd bij de categorie van de dingen die voorbijgaan.

Verandering en vernieuwing

We kunnen er heel nostalgisch over doen dat dingen verdwijnen, zoals gereedschappen, gebruiksvoorwerpen, beroepen en ook gewoonten en uitdrukkingen in onze taal. Het is een verschijnsel dat niet in onze tijd begonnen is. Het is altijd zo geweest dat er verandering en vernieuwing was. Gelukkig zijn er echter ook dingen die blijven. Ik noem er een paar: prachtige wolkenluchten en de gloed van de ondergaande zon; liefde tussen mensen; geloof in God en innerlijk vrede. En

De lampenaansteker in Boston in 1926. Foto: Boston Herald-Traveler (Publiek domein)

bij alle tijdelijke dingen die onherroepelijk na verloop van tijd voorbijgaan, is er een vast Anker dat blijft: een hemelse Vader die ons nooit in de steek laat. Die nooit vervangen wordt door een Ander, en nooit voorbijgaat.

De olieman is er niet meer. Zijn taak is overgenomen door onpersoonlijke techniek. De eeuwige God blijft met zijn persoonlijk aandacht voor ons zorgen. Bij alles wat voorbijgaat, is Hij degene die blijft.

Olieman in Nicosia, Cyprus in 1957. Foto: Don Christie (Publiek domein)

Een druppeltje olie doet wonderen

Jeroen Tuinstra

16

voedsel voor de geest

© Fotos: Lumo Project/
freebibleimages.com

Bijbelgedeelte

“¹ Jezus zei: ‘Dit voorbeeld leert je iets over Gods nieuwe wereld. Tien meisjes gaan op weg naar een bruiloft. Ze moeten wachten op de bruidegom. Ze hebben allemaal een lamp meegenomen.’²⁻⁴ Vijf meisjes zijn dom. Ze hebben wel een lamp bij zich, maar geen olie om de lamp te laten branden. De vijf andere meisjes zijn verstandig. Zij hebben een lamp bij zich en ook olie om de lamp te laten branden.’⁵ Het wachten op de bruidegom duurt lang. De meisjes worden moe en vallen in slaap.⁶ Midden in de nacht wordt er geroepen: ‘Daar komt de bruidegom! Vooruit, ga naar hem toe!’⁷ De meisjes worden wakker en doen hun lampen aan.⁸ Dan zeggen de domme meisjes tegen de verstandige meisjes: ‘Mogen wij wat van jullie olie gebruiken? Onze lampen willen niet branden.’⁹ Maar de verstandige meisjes zeggen: ‘Nee, we hebben alleen genoeg voor onszelf. Ga maar ergens olie kopen voor je lampen.’¹⁰ De vijf meisjes gaan op weg om olie te kopen. Intussen komt de bruidegom. De vijf meisjes die klaarstaan, gaan met hem mee. Zij mogen naar binnen op het feest. Daarna gaat de deur dicht.¹¹ Later komen ook de andere meisjes. Ze zeggen: ‘Heer, heer, laat ons toch binnen!’¹² Maar de bruidegom antwoordt: ‘Luister goed naar mijn woorden: Ik ken jullie niet.’¹³ Toen zei Jezus: ‘Blijf dus altijd goed opletten. Want jullie weten niet wanneer de Heer zal komen. *Mattëus 25:1-13 BGT*’

Tegen het einde van het evangelie van Matteüs vertelt Jezus verschillende gelijkenissen achter elkaar. Die gelijkenissen hebben allemaal een zelfde thema. Voornamelijk gaan ze over dienaren die wachten op de terugkeer van hun baas, maar het duurt allemaal wat langer dan verwacht. Ook dit verhaal gaat over mensen die wachten, terwijl een bruidegom op zich laat wachten. Nu is het tijdens een trouwerij best gebruikelijk dat de bruid wat laat is. Het houdt de spanning er een beetje in. Maar in dit geval laat de bruidegom op zich wachten, en niet zo'n beetje ook.

In Jezus' tijd was het gebruikelijk dat meisjes, en voornamelijk ongehuwde meisjes, de bruidegom opwachtten met olielampen. Dit was meestal 's avonds laat, als de bruidegom aankwam bij het huis van de bruid. De ongehuwde meisjes begeleidden dan de bruidegom naar de feestzaal.

In dit verhaal komt de bruidegom pas diep in de nacht aan, terwijl alle meisjes al in slaap zijn gevallen. En dan blijkt maar de helft van de meisjes voorbereid te zijn op de verdraging. De helft had extra olie meegenomen, en de andere helft niet. Slechts de helft kon dus de bruidegom begeleiden, terwijl de andere helft op zoek ging naar olie. Tja, probeer dat maar eens te vinden midden in de nacht. Toch lukt het hun, maar ze komen daarna wel voor een dichte deur te staan bij de feestzaal. Als bruidsmisje te laat komen is natuurlijk 'not done'!

Bij de uitleg van deze gelijkenis wordt vaak de nadruk gelegd op de olie. Het zou iets cruciaals zijn, wat je niet kunt delen. Anders waren die meisjes met extra olie wel heel egoïstisch om het niet te delen. Maar Jezus zelf zegt dat de gelijkenis gaat over ' (...) goed opletten. Want jullie weten niet wanneer de Heer zal komen.'

Alle meisjes vallen in slaap, dus het verschil tussen verstandig zijn en onverstandig zijn, ligt niet in het inslapvallen. Wat de ene helft

onverstandig maakt, is dat ze niet voldoende olie mee hadden genomen. Ze hadden niet verwacht dat het misschien allemaal wel eens wat langer zou kunnen duren.

Jezus vertelt dit verhaal aan zijn volgelingen, terwijl Hij aankondigt dat Hij voor een korte tijd weg zal gaan. Hij lijkt hen erop voor te bereiden dat 'kort' in dit geval wel eens wat langer kan duren. En als je verstandig bent, houd je daar rekening mee. Dit verhaal is zo'n 2000 jaar geleden verteld – het heeft dus wel degelijk wat langer geduurd dan gedacht. Het is daarom belangrijk om een extra druppeltje olie in te slaan, want je weet maar nooit wanneer Hij terugkomt.

- 1 Heb je weleens** heel lang moeten wachten op iemand? Hoe heb je jezelf gemotiveerd om toch te blijven wachten en niet op te geven?
- 2 Ben je weleens** te laat gekomen omdat je nog iets moest kopen, waarvan je eerst dacht het niet nodig te hebben? Hoe voelde je je toen? Mocht je nog meedoen of binnenkomen?
- 3 Deze gelijkenis** gaat over de tijd dat we wachten op de terugkomst van Jezus. Hoe houd je de moed erin terwijl het zo lang duurt voordat Hij terugkomt? Voel je dat je wel genoeg olie of geduld hebt? Of heb je al opgegeven?

Kort gebed

Heer, wij kennen U als de Gezalfde, als de goddelijke Priester en Koning die onze Verlosser is. Wij vragen U: zalf ons met uw heilige Geest, zodat wij deel mogen uitmaken van uw eeuwige koninkrijk.
Amen

Website

Voor het aanbod van onze gratis cursussen verwijzen we je naar onze website www.esda-online.nl

Voorbede

Iedere maandagmiddag om 13.30 uur doen we voorbede voor wie ons daarom vragen. Jouw gebedsverzoeken zien wij graag tegemoet op esda@adventist.nl

Palmolie

Marie Rahajaan

18

groen!

Foto boven, Rich Carey/
Shutterstock.com
The Flower Farm
Palmvrije margarine:
© theflowerfarm.nl/
VitaD'or Palmvrije
margarine: © lidl.nl

Grote kans dat je het reclame-spotje over palmolie-vrije margarine op televisie hebt gezien. In beeld zie je een vrouw die bewuste keuzes maakt: palmolie gaat er bij haar niet meer in. Hiermee bespaart ze kilo's palmolie per jaar. Stel je voor dat iedereen dat zou doen...?

Koekjes, lipstick en chips: veel producten hebben palmolie als ingrediënt. Maar wat is het precies? Palmolie is een plantaardige olie die hoofdzakelijk wordt gewonnen uit de vruchten van de oliepalm. De oliepalm gedijt het beste in een relatief open gebied, waar de gemiddelde temperatuur tussen de 27 en 35°C ligt. De productie van palmolie vindt daarom voor het overgrote deel plaats in Azië, waarbij Indonesië en Maleisië met stip koplopers zijn. Samen zijn deze twee landen verantwoordelijk voor ongeveer 80% van de totale productie.

NIKCOA/
Shutterstock.com

Milieu

Het linkje om te beargumenteren dat palmolie slecht is voor het milieu, is makkelijk gelegd:

- **De productie** van palmolie gaat hand in hand met ontbossing. In Zuidoost-Azië is 45% van de palmolieplantages aangelegd op plekken waar eerst regenwoud was.
 - **Een deel** van deze bomen wordt illegaal gekapt of verbrand. Hierdoor komt een enorme hoeveelheid CO₂ vrij, wat bijdraagt aan het broeikaseffect. Er zijn tegelijkertijd ook minder bomen die CO₂ uit de lucht halen en omzetten in zuurstof. Ziehier een vicieuze cirkel.
 - **Om de grond** geschikt te maken voor oliepalmen, zijn kunstmest en pesticiden nodig. Hierdoor liggen bodemverontreiniging en grondwatervervuiling op de loer.
 - **Palmolieplantages** zijn monocultuur: op hetzelfde stuk grond wordt steeds hetzelfde gewas verbouwd. Dit is nadelig voor de biodiversiteit en het bedreigt het leefgebied van de orang-oetang, vogels en insecten.
- Genoeg redenen om palmolie te ontwijken, toch?

Helaas geven de eerdere voorbeelden aan dat dit nog niet zo makkelijk is. Palmolie kent lage productiekosten. Daarom voorspelt het Wereld Natuur Fonds dat de wereldwijde vraag naar palmolie exponentieel toeneemt. Daarnaast kan palmolie gebruikt worden in

*Het blijft belangrijk
dat we ons bewust
zijn van de gevolgen
van onze keuzes*

zowel food als non-food, diervoeding als biobrandstof, dus het is voor consumenten bijna onmogelijk om palmolievrij te leven.

Keurmerken

Daarom adviseert het Wereld Natuur Fonds om actief te zoeken naar producten die gemaakt zijn met duurzame palmolie. Je kunt op verschillende keurmerken letten. Het EU-biologisch kenmerk geeft aan dat bij de teelt geen kunstmest en synthetische bestrijdingsmiddelen zijn gebruikt. RSPO is het

keurmerk van de Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO). Deze organisatie heeft ook criteria voor het respecteren van de rechten van zowel de lokale bevolking als de boeren. De claim dat met het smeren van palmolievrije margarine ontbossing stopt, is onhoudbaar. Helaas moeten we constateren dat er nog vele andere redenen zijn voor het kappen van regenwouden. Toch blijft het belangrijk dat we ons bewust zijn van de gevolgen van onze keuzes. Stel je voor dat iedereen dat zou doen ...?

www.esda-online.nl

God draagt ons

Cursussen voor de mens van vandaag

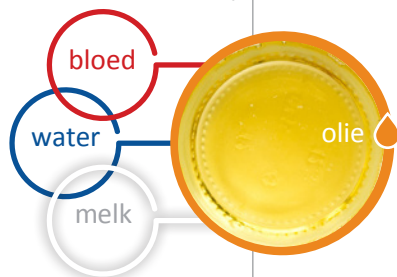
Met het uitgebreide en gratis cursusaanbod van het ESDA-Instituut is er een les voor iedereen!

ESDA-Instituut
Amersfoortseweg 18 3712 BC
Huis ter Heide | 030-6931509
esda@adventist.nl

Contact cyclus 2024:

'Bijbelse vloeistoffen'

Vooruitblik

Januari en februari zijn lange maanden. Je moet wat uithoudingsvermogen hebben voordat het weer lente wordt. Oftewel: door de zure appel heen bijten. En daarna wordt het beter.

Na het zuur komt het zoet, dat bewijst **Contact** volgend jaar, met de thema's die we bespreken. We dissen ze smakelijk voor je op. Blijf bij ons!

Contact

is een gratis uitgave van het ESDA-Instituut, onderdeel van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten.

*Wil je Contact niet meer ontvangen?
Stuur dan een e-mail aan esda@adventist.nl*

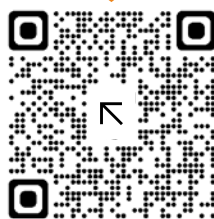
ESDA Nederland

Adres Amersfoortseweg 18,
3712 BC Huis ter Heide
Telefoon 030 - 6931509
Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18
E-mail esda@adventist.nl
Web www.esda-online.nl

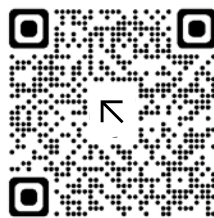
Woord van Hoop (ESDA België)

Adres Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel
Telefoon 02-5113680
ING Bank BE47 3100 1698 4180
E-mail info@woordvanhoop.be
Web www.woordvanhoop.be

GRATIS
Download
Contact
Magazine

ESDA Instituut
Online
Bijbellessen
Online

Met 2025 in zicht
wensen staf en
medewerkers van
Contact je fijne
feestdagen en een
gezegend nieuwjaar!

